

เทศน์เช้า วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันนี้วันหยุดชดเชย ชดเชยให้เราไปวัดไปวาเพื่อทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลของเราก็อำนาจหัวใจของเรา

เวลาเขาออกกำลังกายตอนเช้า เขาพยายามโฆษณาเพื่อให้ออกกำลังกายตอนเช้า การเล่นเกมกีฬา การเล่นเกมกีฬามันก็ต้องมีกติกาของเขาใช้ใหม่ การเล่นเกมกีฬา คนยังต้องใส่ใจ ต้องมีเจตนาอยากจะไปเล่นเกมกีฬา

เวลาเกมกีฬามันก็มีกติกาของเขา เวลาเล่นเกมกีฬาสิ่งใดก็มีกติกาอย่างนั้นนะ เวลาเล่นเกมกีฬา เวลาคนแพ้ชนะกัน การเล่นเกมกีฬาที่แพ้ชนะ การเริ่มต้นที่หัวใจเลย ถ้าใจไม่สู้ ใจไม่สู้มันแพ้ไปทั้งนั้นนะ

นี่เหมือนกัน เราเล่นเกมกีฬา กีฬาสิ่งที่ชีวิตมนุษย์ ชีวิตของเราเป็นการแข่งขันกีฬาอันหนึ่ง ถ้าเป็นกีฬาอันหนึ่ง ถ้ามันจะเป็นธรรมๆ ถ้ามันเป็นธรรม จิตใจเรามันใส่ใจ มันมีเจตนาจะทำคุณงามความดีของเขา

แต่เวลาจะทำคุณงามความดีของเขามันก็มีกิเลสตัณหาความทะยานอยากความขี้เกียจ ขี้คร้าน ความขี้เกียจขี้คร้าน ผัดวันประกันพรุ่ง นี่กิเลส กิเลสในใจของเรา แต่ถ้าการแข่งขันๆ ชีวิต สิ่งที่เป็นชีวิตที่เป็นการแข่งขันกีฬาในชีวิตของเรา

ถ้าเราใฝ่ดีๆ คำว่า “ใฝ่ดี” ในสังคมของมนุษย์ เราเห็นว่าสังคมของมนุษย์มีคนคิดแตกต่างกันหลากหลายกันไป ถ้ามีคนคิดแตกต่างกันหลากหลายไป ในการปกครองๆ เขาเรียกประชาธิปไตย สิทธิความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชน เขามีสิทธิที่จะคิดต่างได้ ความติดต่างๆ ความคิดต่าง คิดต่างทำคุณงามความดีก็ได้ ถ้าความคิดต่าง เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราไปวัดไปวาของเรา เราจะทำบุญกุศลของเราๆ ทำบุญกุศลของเรา ใครจะคิดแตกต่างอย่างไรก็ได้ แต่เวลาเราจะเอาความจริงๆ ของเรา ถ้าเอาความจริงของเรา เอาความจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรา เราจะเริ่มประพฤติปฏิบัติ

เวลาเราประพฤติปฏิบัติเพราะอะไร

เพราะสุขอื่นใดเท่ากับความสงบไม่มี เรามีความปรารถนาความสำเร็จในชีวิต เราจะมี ความปรารถนา เราปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ เราว่าความสุขๆ ความสุขของเรา เรา คิดได้มากน้อยแค่ไหนก็เป็นความสุขของเราๆ

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกษัตริย์นะ เวลา แสวงหาแสวงหาด้วยความยังไม่มีธรรมะ ๖ ปีสมบุกสมบันความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ แต่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ สุขอื่นใดเท่ากับความสงบไม่มี

กษัตริย์สมัยพุทธกาลเวลาออกบวชๆ “ที่นี้สุขหนอ สุขหนอ สุขหนอ”

เขาเป็นกษัตริย์ปกครองประชาราษฎร์ เขามีความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยาก เพราะอะไร เพราะการบริหารจัดการบ้านเมืองมันเป็นภาระหน้าที่ทั้งนั้น แต่พวกเราทางโลกๆ สูงสุดคือกษัตริย์ สูงสุดคือผู้ปกครอง ผู้มีอำนาจ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าพิจารณาเป็นธรรมนะ ถ้าพิจารณา เป็นธรรม อำนาจเหมือนกองไฟที่วิ่งแสวงหาเข้าไปกอดกองไฟนั้นๆ เพราะถ้าเป็นธรรมๆ กองไฟ นั้น อำนาจนั้นมาเพื่อความเป็นธรรมไง อำนาจคือหน้าที่ อำนาจคือความเป็นธรรมที่จะคุ้มครอง ดูแลประชาชน อำนาจนั้นนะถ้าเป็นธรรมๆ นะ แต่ถ้ามันเป็นกิเลสนะ อำนาจไว้เพื่อผลประโยชน์ อำนาจเพื่อชู้ตริต นั้นด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ มุมมองขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะแข่งขันเข้าไปสู่กองไฟ นั้น เหมือนเหล็กแท่งแดงๆ ทุกคนปรารถนาเข้าไปกอดเพื่อแย่งชิงอำนาจกัน แต่อำนาจมาด้วยความ เป็นธรรม อำนาจมาด้วยความเป็นธรรมเพื่อประโยชน์ความเป็นธรรม

ดูสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพูดอย่างไรก็จริง แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าเวลาเป็นพระโพธิสัตว์เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เป็นจักรพรรดิๆ หลายรอบมาก คำ

ว่า “เป็นหลายรอบๆ” หลายรอบเพื่ออะไร เพื่อปกครอง เพื่อบุญกุศล เพื่อคุณงามความดี เพื่อสร้างอำนาจ เพื่อสร้างอุดมการณ์ในใจให้ใจมั่นคงไง

นี่ไง เวลาทำสมาธิ จิตตั้งมั่นๆ แต่เวลาคนที่มียอำนาจวาสนาเขามีอุดมการณ์ในใจของเขา คนที่มีอุดมการณ์ในใจของเขามันมาจากไหนอุดมการณ์นั้นนะ ใครไปยึดเยียดให้

อุดมการณ์ก็สร้างมาจากหัวใจดวงนี้นะ แต่ละภพแต่ละชาติ พันธุกรรมของจิตๆ ที่ตัดแต่งมาไง แต่ละภพแต่ละชาติทำแต่คุณงามความดี ทำคุณงามความดีจนเป็นนิสัยๆ เพื่อนฝูงจะชักชวนไปในทางที่เลวทรามมันไปไม่ได้ มันไปไม่ได้หรอก

แต่ของเราไม่ต้องชักชวน มันไปเอง แล้วอยากชวนคนอื่นไปด้วย นี่ไง เพราะอะไร เพราะเราไม่ได้สร้างมา ถ้ามันสร้างมามันแยกได้ดีและชั่ว

สิ่งใด เห็นไหม เวลาเราจะทำคุณงามความดีๆ ของเรา อะไรที่เป็นความดีเราทำ ใครจะรู้ ใครจะเห็น ใครจะเห็นช่างเขา เป็นมุมมองของเขา แต่เราจะทำ เพราะอะไร เพราะจิตใจเราสูงส่ง เห็นไหม คนที่เขาวัดกันเขาวัดที่คุณค่าของหัวใจที่สูงหรือต่ำ เวลาต่ำนี้มันคนพาล มันพาลนะ มันพาล มันพาลมันตีหัวหมา ต่ำแม่แจ็ก แล้วมันบอกมันเป็นนักเลง นี่เวลาจิตใจที่มันต่ำทราม

แต่เวลาจิตใจที่สูงส่งทำคุณงามความดีๆ เห็นคนทุกข์คนยากแล้วเราสะท้อนใจนะ เราก็อยากช่วยเหลือเขา แต่ถ้าเราอยากช่วยเหลือเขาแต่เราไม่มีกำลัง เราอนุโมทนา เวลาเห็นเขาทำคุณงามความดีกันนะ ถ้าจิตใจมันสูงส่งมันอนุโมทนาไปกับเขา

การอนุโมทนานี้ก็เป็นบุญกุศลอันหนึ่งแล้ว เป็นบุญกุศลตรงไหน เป็นบุญกุศลตรงยกหัวใจให้เราดีขึ้นนะ

เขาทำความดี เราเห็นแล้วมันเข้ากับหัวใจของเรา ถ้าจิตใจเรามันต่ำทราม มันเห็นเขาทำความดี เออ! คนนี้ชอบใช้ไหม มันจะหาเล่ห์กลไปปอกลอกเขาแล้วละ ไปปอกลอกมาเป็นประโยชน์กับมันนั่นไง ถ้าจิตใจมันต่ำทราม จิตใจมันต่ำทรามมันคิดได้ทั้งนั้นนะ นี่สิ่งที่น่ากลัวที่สุด

สิ่งที่มีคุณค่าที่สุด ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ประเสริฐที่ไหน ประเสริฐที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของท่าน

เวลาครูบาอาจารย์เราที่ท่านปฏิบัตินะ สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในหัวใจของคน

คนดี ๆ มันคิดมันล่อมันหลอกจนเสียคนได้ คนดี ๆ มันพลิกให้เป็นคนร้ายได้ นี่กิเลสในใจของมนุษย์ กิเลสในใจของมนุษย์น่ากลัวมาก แล้วกิเลสในใจของมนุษย์มันเหมือนฟอสซิลที่มันซ่อนอยู่ในหัวใจนั้นนะ มันจะโผล่มาเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ มันมีอะไรไปสะกิดมันไง ถ้าไปสะกิดมัน เห็นไหม

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงให้หมั่นฟังธรรม ๆ ฟังธรรมคือสังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครจะแสดงก็แล้วแต่ สังฆธรรมอันนั้น ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยคันขึ้นมาก แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนไว้ว่า

ฟังธรรม ๆ เพื่ออะไร

เพราะสังฆธรรม เวลาเราเป็นคนดี ๆ ใครก็ว่าเป็นคนดีทั้งสิ้น แต่เวลาเป็นคนดีขึ้นมา จะวัดคนดีหรือไม่ดีวัดกันที่ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เอาศีลนี้เป็นที่วัด

เพราะทุกคนก็ว่าดีหมด แต่ดีของใคร ดีของใครปล้นมันก็ว่าการปล้นนั้นเป็นความดี แล้วยังมีคนเคยถามพระ เราได้ยินนะ เศร้า

“อ้าว! ก็ลักมาเพื่อเลี้ยงพ่อแม่ ก็ได้บุญสิ ก็เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ไง”

แต่มันไปลักมาไง ลักมาเพื่อเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ การลักขโมยมามันจะเป็นความดีไปได้อย่างไร

ถ้าเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่เราก็ด้วยความเพียร ความวิริยะ ความอดุสหาหะ ความแสวงหาของเรา ถ้าเราแสวงหา มีมากน้อยแค่ไหนเราก็ทุ่มเทให้พ่อแม่เราได้มากขนาดนั้นนะ แต่เราไม่เอาสิ่งที่เป็นอกุศลเข้ามาเพื่อพ่อแม่ของเรา

นี่เวลามันคิดไง เวลาคิดนะคิดไม่ได้ไง

แต่ถ้าเรามักน้อยสันโดษ เรามีกำลังเท่าไรก็เท่านั้น ด้วยน้ำใจที่สะอาดบริสุทธิ์ ด้วยน้ำใจที่ยิ่งใหญ่ ของมันจะเล็กน้อยก็แล้วแต่ ชิดังเม ชิดังเมนั่นนะ เพราะคนจน คนไม่มีเสื้อผ้าแม้จะใส่ แต่เวลาเขาถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาความคิดมันก็ต่อต้านไง กลับบ้านไม่ได้เลย กลับบ้านภรรยาไล่ออกจากบ้านแน่ๆ เลย เพราะมีผ้าผืนเดียว ให้ไม่ได้ๆ

แต่สุดท้ายเสียสละ เสียสละแล้วไปนุ่งไปไม้ พอนุ่งไปไม้ขึ้นไป แล้วพอเขาให้แล้วเขาอุทานของเขาเอง พออุทานของเขาเอง พระเจ้าปเสนทิโกศลอยู่ที่นั่นด้วย “ชิดังเม เป็นผู้ชนะ”

แต่กษัตริย์ไง ผู้ชนะ กษัตริย์ยิ่งใหญ่ แล้วใครชนะ เราใหญ่ที่สุด แล้วใครจะชนะอีก ชนะอะไร ถ้าชนะทางโลก ประหารชีวิตแน่ๆ เลย

ชนะกิเลส ชนะความคิดในใจของตน

โอ้โฮ! บุญกุศลมหาศาล พอบุญกุศลมหาศาลแล้ว พระเจ้าปเสนทิโกศลพยายามจะแลกเปลี่ยนอยากได้บุญกุศลอันนั้นด้วยวัตถุ เขาก็เลยกลายเป็นเศรษฐีขึ้นมาเลย นั่นเป็นชิดังเม แต่มันก็เป็นกรณีนั้น

โอ้เราชิดังเมๆ ให้เราชนะใจของเรา ถ้าชิดังเมขึ้นมาเพื่อให้คนอื่นเอามาเป็นเหยื่อล่อ เอามาเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ

นี่มันอยู่ที่หัวใจของเรา ถ้าเราทำของเราได้ ถ้ามีสติปัญญารักษาหัวใจของเรา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตมันสงบระงับได้ด้วยสติด้วยปัญญาของเรา นี่เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิ ภูมิคุณค่ามหาศาล ความมีคุณค่ามหาศาลนี้มันจะเกิดมาได้ เห็นไหม

เหมือนเล่นกีฬา เขาต้องเล่นกีฬาออกกำลังกาย สุขภาพกายเขาก็แข็งแรง จิตใจของเรา ถ้าเราไม่ได้คิด เราไม่ได้ค้นคว้า เราไม่ได้ใช้ปัญญาเลย มันจะเข้มแข็งมันจะแข็งแรงขึ้นมาได้อย่างไร แล้วถ้ามันแข็งแรง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนลงที่นี้ไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่าหรือสัตว์ขันธ์สัตว์ ก็หรือสัตว์หรือหัวใจของสัตว์หรือหัวใจของสัตว์ หรือหัวใจของเรา ให้เราคิดเป็น ทำเป็น พิจารณาเป็น ถ้าคิดเป็น ทำเป็นขึ้นมา มันก็เป็นคนดีๆ คนดีถ้าเป็นธรรม

แต่ถ้าคนที่เกิดมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีกิเลสมาโดยธรรมชาติ เพราะคนที่เกิดมันมีอวิชชา คือความไม่รู้ คือเจ้าวิภูจักร คือพญามาร มันอยู่ที่จิตได้สำนึกของสิ่งมีชีวิต สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีความไม่รู้ตัวของมัน มันถึงได้เกิด ถ้ามันได้เกิดขึ้นมา พอเกิดแล้วมันเจ้าวิภูจักรมันจะครองอำนาจ มันจะครองอำนาจ มันจะพลิกมันจะแปลง จากที่เราคิดดีให้เป็นคิดเลว

เพราะการคิดเลว การสร้างเวรสร้างกรรม สร้างกรรมแล้วผลประโยชน์ตกอยู่กับกิเลสนั้น เพราะกิเลสนั้นมันได้ที่อาศัย คือภวาสวะ คือภพของจิตนั้น มันถึงจะพลิกมันจะแปลง มันจะหลอกไปทั้งนั้นนะ

แต่เพราะว่าสิ่งมีชีวิต มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ สัตว์ประเสริฐมีสมองยังคิดได้ใช่ไหม เราอยากทำคุณงามความดีๆ เราอยากจะทำสร้างอำนาจวาสนาบารมีให้จิตนี้มันมีสติปัญญาของมัน เข้าไปค้นคว้าหาอวิชชา หาพญามาร เจอพญามารอันนั้น แล้วทำลายพญามารอันนั้นให้ได้

แต่ในเมื่อเรายังไม่มีอำนาจพอ จิตใจที่อ่อนแอใจ เวลามันคิดขึ้นมาก็เชื่อมั่นๆ เพราะอะไร เพราะเราคิด เราต้องถูก แต่กิเลส กิเลสพาคิดมันจะถูกต้องอย่างไรละ

แต่เวลาธรรมะพาคิด ที่เราฟังธรรมๆ กันอยู่นี้ ธรรมะพาคิด

“โอ้โฮ! ธรรมะพาคิดมันยากมาก โอ้ย! มันวุ่นวายมาก”

มันวุ่นวายที่ไหน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียบง่ายที่สุดเลย เวลาหลวงปู่ฉันท่านพูด คนเกิดมามีลมหายใจ แต่มันหายใจเพื่อดำรงชีวิตเพื่อฟอกเลือด เพื่อฟอกโลหิตของตน แล้วก็ดำรงชีวิตไว้เพื่อทำหน้าที่การงานของตน มันเห็นแต่วัตถุ เห็นผลประโยชน์นั้นเป็นประโยชน์กับมัน

แต่ถ้าคนมีสติปัญญานะ ตั้งสติได้ หายใจ ออกซิเจนมันฟอกเลือดอยู่แล้วแหละ แต่มีความรู้สึกจับมันด้วย หายใจเข้านี่พุท หายใจออกนี่โธ ไม่หายใจทิ้งเปล่าๆ

นี่มันเรียบง่าย แล้วมันไม่ต้องไปแสวงหาที่ไหนเลย เพียงแต่ว่าเราทำกันเองไม่ได้ แล้ว อู้อู! มรรคผลนิพพานนี่มันสูงส่งมาก มันยอดเยี่ยมมาก ต้องไปหาครูบาอาจารย์ให้ครูบาอาจารย์ล้วงกระเป๋ากันไป เพราะครูบาอาจารย์ล้วงกระเป๋าก็พยายามจะสอนให้เรา มีสติสัมปชัญญะ ย้อนกลับมาที่ตัวเรา

ของในบ้านเรา ของของเรา เราไม่รู้ เราไม่เห็น ต้องให้คนอื่นชี้บอก แต่เวลาชี้บอกแล้ว เวลาให้ทำก็ต้องกลับมาทำด้วยตัวของตัวเอง ถ้ากลับมาทำด้วยตัวเอง เห็นไหม

แต่ถ้าทางโลกมันมีระบบของมัน มีทางธุรกิจ ทางหน้าที่การงานมันก็ออกไป เพราะทางโลกต้องมีการตลาด เพราะมีการตลาดถึงมีการซื้อขายแลกเปลี่ยน ถึงเกิดผลประโยชน์ขึ้นมา

แต่เวลาจะแลกธรรมะ ทางจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา ถ้าเราทำที่อื่นเราทำไม่ได้ เราถึงมาวัดมาวาม่าจำศีล มาประพฤติปฏิบัติกัน เวลาประพฤติปฏิบัติกัน คนที่จะประพฤติปฏิบัติ ต้องเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่อกันคำว่าหาหัวใจของตน

ภาชนะ ภาชนะที่จะใส่อาหาร ถ้าภาชนะนั้นสะอาด ภาชนะนั้นมีประโยชน์ อาหารที่ตกในภาชนะนั้นจะมีคุณค่า ภาชนะนั้นสกปรก จะมีอาหารคุณค่าดีแค่ไหน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐแค่ไหน ธรรมะของครูบาอาจารย์ประเสริฐแค่ไหน พอตกมาในใจของเราสกปรกหมดเลย คิดเองเออเอง เข้าใจเอง คั่นคว้าเอง โดยค้นหาโดยความไม่รู้

ภาชนะของเราสกปรก จะมีคุณงามความดีมากน้อยขนาดไหน สูงส่งขนาดไหน ตกมาในภาชนะในหัวใจเรา งามนะ “อะไรเนี่ย” เวลาภาวนาไปแล้ว “นี่อะไรเนี่ย” เพราะภาชนะของเรา มันไม่สะอาด

เราถึงต้องพยายามทำภาชนะของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ ทำภาชนะของเราให้เป็นปกติ แล้วถ้ามีสิ่งใดตกมาในภาชนะนั้น เออ! สติก็เป็นสติจริงๆ สมาธิก็เป็นสมาธิจริงๆ เวลาเกิดปัญญาขึ้นมา โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์นะ โอ้! หามาทั้งชีวิต หามาทั้งวัฏจักร เวลามันจะมาเจอมาเจอที่นี้เอง มันมาเจออยู่ในใจของเราเอง ถ้ามันเจอในใจของเราเอง

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียบง่าย แล้วไม่ต้องไปหาไกลด้วย หาในใจของตน แต่เราสงสัย เราทำไม่ได้ อยู่ที่ไหนมันมีแต่ความหวาดระแวง दुสิ दुความคิดของคนสิ เวลามันทำไม่ได้ไง เราถึงต้องไปวัดไปวา เวลาไปวัดไปวาเพื่ออะไร เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ แล้วก็มีครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ

เวลาเราประพฤติใหม่ๆ นะ เวลาเราปฏิบัติใหม่ๆ เราก็ล้มลุกคลุกคลานเหมือนกัน เวลาเราทุกข์เรายาก เราไปที่วัดป่าสุทธาวาส ไปดูพระธาตุของหลวงปู่มั่น ให้มันบอก เออ! นี่มีอยู่จริง

แล้วเวลามันอ่อนแอก็เข้าไปหาหลวงตาให้หลวงตากระแทบ ทูบหัวชะ ปลาช่อนโดนทูบหัวดิน
ปั๊บบ๊ว เลยน่ะ

เวลามันไปไม่ได้มันไม่รู้จะไปอย่างไร มันอัดอั้นอั้นตันไปหมดเลย ขยับก็ขยับ ความเพียรก็
ทำได้ ทำทุกอย่างได้ แต่มันไม่มีทางไป แต่ปลาช่อนไปโดนทูบหัวชะ! โอ้โฮ! หูตาสว่างเลย หูตา
สว่างแล้วทำได้ ถ้าคนคิดดี

ถ้าคนคิดไม่ดีมันไม่เข้าไปหาหรอก มันมีแต่แอบอ้าง แล้วก็อยู่ไกลๆ แล้วก็อ้าง คำว่า
“อ้าง” นั้นนะภาชนะสกปรก เอาธรรมะไปสูในหัวใจที่สกปรกมันก็อ้างอิงโดยที่ไม่เป็นจริงเลย แต่
ถ้าภาชนะเราสะอาดนะ เวลาทูบหัว ชะ! หูตามันสว่าง

แล้วทำสิ่งใด เวลาที่พระกรรมฐาน หลวงตาท่านพูดประจำ พระกรรมฐานจะติดครูบา
อาจารย์

ติดครูบาอาจารย์เพราะครูบาอาจารย์จะบีบหัวใจตลอดไป เวลามันหายใจไม่ออก มันบีบ
เลย พรึบ! สะดุ้งเลย ครูบาอาจารย์มีประโยชน์อย่างนี้ ถ้าคนคิดเป็นบวก คิดเป็น ครูบาอาจารย์
ของเรา

แต่ส่วนใหญ่แล้ว ไม่ได้ว่ากู ธรรมะผลักดันให้เป็นคนอื่น ไม่เอาอะไรทั้งสิ้น เอาแต่ทิฐิ
มานะของตน ว่าแต่คนนั้น ว่าแต่คนนี้ ไม่เคยว่าเราเลย

แต่เวลาหลวงปู่มันท่านเทศน์ว่าการนะ เวลาหลวงตาท่านพูด ย้อนกลับมาที่เราทั้งหมด
โอบนโยโก เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม ดูที่ไหน ดูในหัวใจของเรา

เวลามันทุกข์มันยากมันดิ้นมันรน ไม่ต้องให้ใครดูหรอก กูนี้เจ็บปวดอยู่คนเดียวนี้ เวลา
เราเจ็บปวด เจ็บปวดอยู่คนเดียว มันอัดอั้นอยู่คนเดียว มันทุกข์อยู่คนเดียว เอาหัวทิ่มบ่อเลย

เวลาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันละเอียดขึ้นๆ หมายถึงว่า พุทโธดีดี โอ้โฮ!
พุทโธนี้มันปล่อยวางหมดเลยเนาะ โอ้ย! พุทโธนี้สว่างไสวเลยนะ

เวลามันดีขึ้นมา เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม มาดูปฏิภาณในใจของข้า ในใจของข้า
ตอนนี้เป็นอิสระ ในใจของข้ามีความสุขมาก ในตำรับตำราที่ไหนก็ไม่มี

เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่ฉันเงี๋ ท่านหานิพพานใช่ไหม นิพพานไม่ใช่อยู่ในตำรา นิพพานไม่อยู่ในทฤษฎี นิพพานไม่อยู่ในภูเขาเลากา นิพพานไม่อยู่ในเซฟ นิพพานไม่อยู่ที่ไหนทั้งสิ้น นิพพานมันอยู่ในใจของสัตว์โลก นิพพานมันอยู่ที่เรา ถ้าค้นคว้าก็ต้องค้นคว้าเข้ามาที่นี้เงี๋ แล้วที่นี้ถ้ามันเข้าใจมันรู้แจ้งของมันนะ เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม

ไอ้สัตว์ทั้งหลายมันคลุกอยู่กับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันให้ความโลก ความโกรธ ความหลงปิดหูปิดตามันตลอด แล้วถ้าหูตาเราสว่างใส เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ว่าการ ท่านพูดกับลูกศิษย์ประจำ “ใครมีปัญหาให้ถามมา ถามให้เราจนเถอะวะ ถามให้เราจน”

เพราะอะไร เพราะให้มาดูธรรมเงี๋ ไม่ใช่ให้มาดูกิเลสเงี๋ ถ้ามาดูกิเลส จะสะสมกำลัง จะสะสมเป็นสมบัติของเรา

แต่เวลาครูบาอาจารย์ หลวงปู่ฉันเงี๋ให้พระไปอยู่ที่นั่น ให้พระไปอยู่ที่นี้ เพราะพระไปอยู่ที่นั่นคือเขาต้องไปฝึกหัด พระไปอยู่ที่นั่น เขาต้องไปค้นคว้าหาใจของเขา

ครูบาอาจารย์ท่านจะสร้างศาสนทายาท สิ่งที่เป็นศาสนทายาท ให้ศาสนทายาทหูตาสว่างใส สร้างศาสนทายาทขึ้นมาให้เติบโตขึ้นมา ถ้าเขาทรงตัวของเขาได้ ร่มโพธิ์ร่มไทรมันจะเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา

แต่ถ้ามันไม่มีร่มโพธิ์ร่มไทร ไม่มีสังฆธรรมในหัวใจอันนั้นนะ เป็นความจำๆ ความจำมันอยู่ไม่ได้ ความจำมันอยู่ได้ชั่วคราว มันอยู่ได้ตอนมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เวลาสติสัมปชัญญะมันอ่อนแอ ความจำมันจำผิดจำถูกแล้ว เพราะจำผิดจำถูกมันพูดแล้วมันไม่ซึ้งใจนะ มันก็เอาความคิดมันบวกเข้าไป เห็นไหม

ในสมัยพุทธกาล ในมคธ มีชาวประมงเขาไปทอดปลา พอได้ปลามาตัวหนึ่งเป็นปลาทองคำ ปลาตะเพียนทองคำนะ โอ้โฮ! สมัยโบราณมันอย่างนั้น ถ้าเอาไปฝากกินอาจะเป็นโทษได้ ก็ต้องเอาไปหากษัตริย์ เอาไปเฝ้าพระเจ้าพิมพิสารในท้องพระโรง

เวลาปลาทองคำนั้น ไปอยู่ในท้องพระโรง มันอ้าปากมา ท้องพระโรงเหม็นไปหมดเลย

พระเจ้าพิมพิสารเป็นพระโสดาบัน เรื่องนี้ต้องถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามใครไม่มีใครรู้หรอก เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณ รู้อดีต รู้อนาคต รู้ปัจจุบัน รู้รอบไป

เวลาไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาตอนเย็นไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปถามว่า ทำไมเขาถึงเอาปลาทองคำมาถวายกลางห้องพระโรง ทำไมมันถึงเป็นปลาทองคำ แล้วเวลาปลาทองคำมันอ้าปากมานะ همینไปหมดเลย

ท่านบอกว่า นั่นนะปลาทองคำนั้นแต่อดีตชาติท่านเคยบวชเป็นพระ บวชเป็นพระสร้างคุณงามความดีมาก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานี้แหละ แต่ศึกษามาศึกษามาแล้วไม่ได้ประพฤติปฏิบัติไง ศึกษามาก็ท่องจำๆ มาไง เวลาสั่งสอนไป ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันละเอียดลึกซึ้ง มันครอบกิละได้ไง โอ้โฮ! คนเขาเชื่อฟังศรัทธากันเยอะ มากมายมหาศาลเลย โอ้ย! ลูกศิษย์เราเยอะ

ทีนี้จะพูดสิ่งใดไปทีนี้ก็เอาความเห็นตัวบวชเข้าไปไง เอาความเห็นของตัวบวชเข้าไป มันเป็นสัทธรรมปฏิรูป มันเป็นความเห็นของตน มันเป็นเรื่องของกิเลส มันไม่เป็นความจริง

เวลาพระองค์นี้ตายไปตกนรกอเวจีเพราะไปปิดเบือนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พ้นจากนรกอเวจีขึ้นมา มาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดเป็นปลาตะเพียน การที่ได้บวชพระมา ได้ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ได้สั่งสอนประชาชนที่เข้ามาศรัทธาของตนนะ เกิดเป็นทองคำ สีเหมือนผ้าไตรเลย นั่นนะคุณงามความดีของเขาก็มี เวลามันอ้าปาก همینไปทั้งห้องพระโรงเลยนะ นั่นแหละมันทุจริต เขาพูดด้วยความเห็นของเขา มันไม่ใช่สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อยู่ในพระไตรปิฎก มันมีที่มาที่ไปทั้งนั้นนะ คนทำบุญกุศล พันธุกรรมของจิตๆ คนทำคุณงามความดีมันสร้างสมขึ้นมาจนหัวใจเข้มแข็ง หัวใจมีหลักมีเกณฑ์ มันไม่เชื่อใครง่าย ๆ เวลามันสร้างเวรสร้างกรรมขึ้นมา ผลมันให้กรรมมา แม้แต่พระองค์นี้องค์เดียวยังมีประเด็นตั้งหลายประเด็น

ประเด็นหนึ่ง เริ่มต้นพอบวชมาใหม่ๆ ก็ศึกษาเล่าเรียนที่ดีงาม ยังมีสติปัญญาอยู่ก็ทำคุณงามความดี พอทำคุณงามความดีคนล้อมหน้าล้อมหลัง มีคนประชาชนมาเชื่อถือศรัทธามากมายมหาศาล อี้ก็มันอยากดังอยากใหญ่ มันก็เอาความเห็นมันบวกเข้าไป

เวลาหมดอายุขัยไป ตอนสร้างคุณงามความดีก็เป็นคุณงามความดีมาเกิดเป็นปลาทองคำ มันกล่าวเท็จในพระพุทธรูปศาสนา ลงอเวจีไปก่อน เวลาพ้นจากอเวจีมาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน พอเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานเป็นปลาทองคำนั้นนะ

สิ่งคุณงามความดี เกิดเป็นทองคำไม่เหมือนคนอื่นเลย เพราะเคยทำคุณงามความดีมา เวลาอัปมากมาหมั้นไปหมดเลย เพราะมันทุจริต มันเอาความเห็นมันบวกเข้าไป เพราะมันไม่เป็นความจริง

นี่ไง พันธุกรรมของจิตๆ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ใครทำคุณงามความดีต้องได้ความดี ใครทำความชั่วต้องได้ความชั่วแน่นอน ช้าหรือเร็ว

เราไม่ต้องไปตีโพยตีพายว่าทำดีไม่ได้ดี ทำไปเถอะ ทำของเรา ทำของเรา แต่ที่เรายังไม่ได้ผล เราทำความดีไม่สมความดี เพราะคนทุกคนเราเคยทำทั้งบวกและลบ เวลาบวกและลบขึ้นมา แต่ในปัจจุบันมีสติปัญญาอยู่นะ ยังสร้างคุณงามความดีกันอยู่นะ ยังมีสติปัญญาอยู่นะ

เวลาออกไปแล้ว เขาบอกว่า “อ้าว! มึงไปวัดไปวาทำไมวะ คนที่ไปวัดไปวาคือคนที่มึปัญหาทั้งนั้นนะ เราคนไม่มีปัญหาไม่ต้องไปวัดไปวา”

แล้วมีใครบ้างไม่มีปัญหา

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ทุกคนต้องสิ้นชีวิตนี้ไป มีปัญหาทุกคน แต่ปัญหาของใคร แล้วปัญหาอย่างไร แต่เวลามันพูด เวลากิเลสมันทิ่มมันตำ เราก็คล้อยตามมันไป

แต่ถ้าเป็นเรา นั่นเป็นกรรมของสัตว์ นั่นเป็น อเสวนา จ พาลานํ เป็นคนพาล เราจะเอาความจริงของเรา แล้วความจริงของเรานะ เราต้องมีสติมีปัญญา มีจุดยืนของเรา รักษาหัวใจของเราให้ได้ รักษาอุดมการณ์ของเราให้ได้ รักษาจุดยืนของเราให้ได้

แต่สิ่งที่เป็นอุดมการณ์ สิ่งที่เป็นจุดยืน มันมาจากการสร้างสมาธิของจิตดวงนั้นทั้งนั้น จิตดวงนั้นเขาสร้างเขามา ปฏิภาณไหวพริบของคนไม่เท่ากัน ความมั่นคงของคนก็ไม่เหมือนกัน ความอ่อนไหว การไปตกเป็นกระแสนะของสังคมเยอะแยะ แสดงว่าคนสร้างคุณงามความดีน้อยกว่าคนที่สร้างกรรมชั่ว เป็นเหยื่อของสังคมนั้นตลอดไป

เราสร้างอำนาจวาสนาของเรา เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเป็นเรื่องจริง โดยเช่นนี้ คนเรายังต้องหมุนเวียนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดมาจะต้องอยู่กับสังคม ต้องมีเหตุมีผลรับรู้ผลกระทบทั้งสิ้น เรามีอะไรเป็นเครื่องผ่อนคลาย เรามีสิ่งใดเป็นธรรมโอสธที่จะทำ ให้ใจของเรามันได้ขโลมความทุกข์ต้องดั่งามบ้าง แล้วเราจะอยู่ เห็นไหม มันถึงว่าเป็นที่อยู่อาศัย

(จะเข้าบาฬีเข้าไม่ได้)

ถ้าเป็นธรรมๆ มันอยู่ในหัวใจของเรา เราทำคุณงามความดีเพื่อหัวใจของเรา ไม่ใช่ของใครทั้งสิ้น ใครทำอย่างใดได้อย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นสัจจะ เວ်